هشدار دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق نسبت به تغییر قواعد بازی در بغداد

پایان دوران صادرات چمدانی و سنتی

یکصد و سی‌ویکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی این استان البرز با حضور مجتبی عبداللهی استاندار البرز، حسن دانایی‌فر مشاور معاون اول رئیس‌جمهور و دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق، یحیی آل‌اسحاق رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق و جهانبخش سنجابی شیرازی عضو هیات مدیره این اتاق و جمعی از مدیران دستگاه‌های اجرایی و فعالان اقتصادی البرز برگزار شد.



اهمیت بازار عراق برای صادرکنندگان ایرانی

در این نشست، پرهام رضایی رئیس اتاق البرز بر ضرورت تبدیل ظرفیت‌های تجاری کشور به نتایج ملموس و پایدار برای بخش خصوصی تأکید کرد.

وی با اشاره به اهمیت بازار عراق برای صادرکنندگان ایرانی، عنوان کرد: ارزش صادرات رسمی ایران به این کشور از حدود ۱۲ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۳ به ۹ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۴ کاهش یافته که بیانگر افتی حدود ۲۶ درصدی است.

این روند، ضرورت بازنگری در شیوه حضور در بازار عراق، رفع موانع تجاری و تقویت زیرساخت‌های همکاری اقتصادی را بیش از گذشته نمایان می‌کند.

رضایی در تشریح پیشنهادهای اتاق البرز برای توسعه تجارت با عراق، مدیریت موانع مرزی از طریق پیگیری محدودیت‌های مرز چذابه و تقویت ظرفیت گذرگاه‌های جایگزین، از جمله شلمچه و مهران را یکی از اولویت‌ها دانست. وی تاکید کرد: تسهیل مبادلات مالی و ارزی و رفع مشکلات نقل‌وانتقال وجوه و ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان نیز از جمله اقداماتی است که باید با همکاری بانک مرکزی، اتاق ایران و اتاق مشترک ایران و عراق دنبال شود.

رئیس اتاق البرز گفت: معرفی هدفمند ظرفیت‌های صادراتی البرز، به ویژه در حوزه‌های دارویی، غذایی و شیمیایی از طریق به روزرسانی اطلاعات و ارائه آن به فعالان اقتصادی عراق، از دیگر پیشنهادات ما برای بهبود توسعه روابط میان ایران با این کشور است.

۶شرکت البرزی در جمع صادرکنندگان ممتاز

رضایی همچنین با تبریک موفقیت شرکت‌های البرزی در سی‌امین آیین روز ملی صادرات، به انتخاب شرکت‌های تحقیقاتی و تولیدی سیناژن، آریوژن فارمد، تولید مواد اولیه داروپخش (تماد) و تک ماکارون در جمع صادرکنندگان ممتاز ملی و معرفی صنایع غذایی فرمند و پدیده شیمی غرب در فهرست صادرکنندگان نمونه ملی اشاره کرد.

وی این دستاوردها را نشانه‌ای از ظرفیت تولیدی، توان رقابت‌پذیری و نقش مؤثر بنگاه‌های استان در توسعه صادرات غیرنفتی کشور دانست.

عراق یکی از مهم‌ترین شرکای تجاری ایران

در بخش دیگری از این نشست، حسن دانایی‌فر، مشاور معاون اول رئیس‌جمهور و دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق بر ضرورت بازنگری در رویکردهای سنتی تجارت با کشور عراق و حرکت به سمت همکاری‌های پایدار و متقابل تأکید کرد و گفت: کشور عراق طی ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته یکی از مهم‌ترین شرکای تجاری ایران در میان کشورهای همسایه بوده است.

مشاور معاون اول رئیس‌جمهور و دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق گفت: سالانه به طور متوسط بیش از ۸ میلیارد دلار صادرات ایران به عراق انجام می‌شود و حدود ۲۰ تا ۲۲ درصد صادرات غیرنفتی کشور به این بازار اختصاص دارد، بیش از ۱۴ درصد واردات عراق نیز از ایران تأمین می‌شود که نشان‌دهنده جایگاه قابل توجه ایران در بازار این کشور است.

دانایی‌فر با تأکید بر ضرورت حفظ این جایگاه گفت: توسعه تجارت با عراق باید بر پایه شناخت ظرفیت‌های بازار و ملاحظات اقتصادی و امنیتی انجام شود؛ چرا که وابستگی بیش از اندازه به یک بازار صادراتی یا یک مبدأ وارداتی می‌تواند در شرایط بروز تحولات سیاسی و اقتصادی، آسیب‌پذیری ایجاد کند.

ضرورت عبور از صادرات سنتی

مشاور معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به سیاست‌های حمایتی عراق از تولید داخلی کرد: فعالان اقتصادی ایران نباید حضور در بازار عراق را صرفا به صادرات محصولات نهایی محدود کنند، بلکه باید فرصت‌های مشارکت در تولید و سرمایه‌گذاری مشترک را نیز مورد توجه قرار دهند.

وی افزود: این همکاری‌ها الزاما به پروژه‌های بزرگ و سرمایه‌بر محدود نمی‌شود و حتی واحدهای تولیدی متوسط و کارگاه‌های کوچک نیز می‌توانند با مشارکت طرف عراقی، در بخش‌هایی مانند ریخته‌گری و صنایع تولیدی فعالیت کنند و از ظرفیت‌های این بازار بهره ببرند.

دانایی‌فر همچنین عراق را مسیری برای دسترسی به بازار کشورهای پیرامونی و جهان عرب دانست و خاطرنشان کرد: ارتباطات تجاری شکل گرفته میان فعالان اقتصادی دو کشور طی دو دهه گذشته، سرمایه‌ای ارزشمند است که می‌تواند زمینه شناسایی شرکای تجاری، ایجاد شرکت‌های مشترک و گسترش فعالیت بنگاه‌های ایرانی را فراهم کند.

وی با اشاره به ظرفیت همکاری میان ایران و عراق در صنعت دارو گفت: تجربه شرکت‌های ایرانی در بازار عراق و شکل‌گیری زمینه‌هایی برای راه‌اندازی واحدهای تولیدی مشترک، ضرورت توجه به این الگو را نشان می‌دهد.

در این مسیر، ثبت محصولات، شناخت مقررات بازار مقصد و انتخاب شرکای تجاری معتبر از الزامات حضور موفق در بازار عراق است.

میزبانی از هیأت‌های عراقی بر پایه مطالعات بازار

رضایی همچنین بر ضرورت اعزام هیأت‌های تخصصی تجاری از البرز به عراق و میزبانی از هیأت‌های این کشور بر پایه مطالعات بازار و شناسایی خریداران واقعی تأکید کرد.

وی راه‌اندازی میز تخصصی عراق در استان البرز با مشارکت اتاق بازرگانی، تشکل‌های صادراتی و دستگاه‌های مرتبط را پنجمین پیشنهاد این مجموعه عنوان کرد و افزود: این میز می‌تواند با ارائه اطلاعات بازار، تجمیع مسائل و مشکلات صادرکنندگان و پیگیری موانع تا حصول نتیجه، زمینه ارتباط مؤثرتر میان فعالان اقتصادی و نهادهای مسئول را فراهم کند.

رئیس اتاق البرز با تأکید بر اینکه معرفی محصولات به بازارهای هدف به تنهایی برای دستیابی به صادرات پایدار کافی نیست، عنوان کرد: حضور مستقیم تولیدکنندگان، شناخت دقیق نیازهای بازار، مذاکره با خریداران و بررسی فرصت‌های همکاری صنعتی و سرمایه‌گذاری مشترک، از الزامات تثبیت جایگاه بنگاه‌های ایرانی در بازارهای منطقه‌ای است.

▣ ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی و خدمات‌رسان مرتبط با محیط کسب‌وکار

رضایی در بخش دیگری با اشاره به نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی و خدمات‌رسان مرتبط با محیط کسب‌وکار در سال ۱۴۰۴ که از سوی مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران تهیه شده است، اظهار کرد: بر اساس این ارزیابی، بانک مرکزی، شهرداری‌ها و سازمان تأمین اجتماعی در میان دستگاه‌هایی قرار گرفته‌اند که کم‌ترین میزان رضایت فعالان اقتصادی را به دست آورده‌اند.

در مقابل، سازمان بهزیستی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیروی انتظامی بیشترین میزان رضایت را کسب کرده‌اند.

وی با اشاره به چالش‌های مطرح در تعامل بنگاه‌های اقتصادی با برخی دستگاه‌ها افزود: ابهام و تغییرات مکرر مقررات ارزی، دشواری تأمین ارز تولیدکنندگان و محدودیت‌های بازگشت ارز حاصل از صادرات از جمله مسائل مرتبط با عملکرد بانک مرکزی است.

همچنین پیچیدگی فرآیندهای اداری و هزینه‌های شهری و مشکلات مرتبط با حق بیمه و بازرسی‌های تأمین اجتماعی، از جمله مواردی است که می‌تواند فعالیت بنگاه‌ها را با دشواری مواجه کند.

رئیس اتاق البرز همچنین با اشاره به جایگاه استان در این ارزیابی گفت: البرز در کنار خراسان شمالی و کرمانشاه در میان استان‌های دارای پایین‌ترین سطح رضایت فعالان اقتصادی قرار گرفته است؛ موضوعی که ضرورت بازنگری در فرآیندهای اداری، کاهش زمان رسیدگی به درخواست‌ها، افزایش شفافیت و تقویت پاسخ‌گویی دستگاه‌های اجرایی استان را نشان می‌دهد.

نتایج این ارزیابی باید مبنایی برای اصلاح رویه‌ها و بهبود محیط کسب‌وکار قرار گیرد، نه اینکه صرفاً به عنوان گزارشی آماری مورد توجه باشد.

توسعه همکاری‌های اقتصادی البرز با عراق

مجتبی عبداللهی، استاندار البرز نیز در این نشست با اشاره به ظرفیت‌های اقتصادی، جغرافیایی و ارتباطات دیرینه ایران و عراق، توسعه روابط با این کشور را در شرایط کنونی نیازمند توجه ویژه دانست و تصریح کرد: عراق از ظرفیت‌های مناسبی برای گسترش همکاری‌های تجاری برخوردار است و باید با برنامه‌ریزی هدفمند، زمینه استفاده بیشتر فعالان اقتصادی استان از این فرصت‌ها فراهم شود.

وی افزود: در همین راستا، تشکیل کارگروهی تخصصی با مشارکت فعالان اقتصادی و اعضای هیات نمایندگان اتاق بازرگانی البرز و برنامه‌ریزی برای سفر هیاتی از استان به عراق در دستور کار قرار می‌گیرد تا ضمن برگزاری نشست‌های رسمی با مسئولان دولتی و اتاق‌های بازرگانی این کشور، زمینه‌های همکاری و فرصت‌های تجاری به صورت مستقیم بررسی شود.

عبداللهی ادامه داد: پس از سفر فعالان اقتصادی البرز به عراق نیز می‌توان از هیات‌های تجاری این کشور برای بازدید از توانمندی‌ها، ظرفیت‌های تولیدی و امکانات اقتصادی این استان دعوت کرد تا زمینه توسعه ارتباطات تجاری و شکل‌گیری همکاری‌های دوجانبه فراهم شود.

▣ تمرکز بر واردات و استفاده از ظرفیت‌های متقابل تجاری

استاندار البرز با تاکید بر ضرورت توجه به ظرفیت وارداتی کشور عراق خاطرنشان کرد: در کنار توسعه صادرات، باید راهکارهای استفاده از ظرفیت این کشور برای تأمین کالاهای مورد نیاز و گسترش مبادلات تجاری نیز بررسی شود.

همچنین، پیشنهادهای مطرح‌شده درباره استفاده از منابع حاصل از صادرات برای تأمین بخشی از نیازهای وارداتی، می‌تواند در چارچوب بررسی‌های کارشناسی مورد توجه قرار داده شود.

وی با اشاره به مباحث مطرح‌شده در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی البرز و پیشنهادهای ارائه‌شده از سوی فعالان اقتصادی و مسئولان حوزه تجارت با عراق گفت: دستگاه‌های اجرایی استان آمادگی دارند با همکاری اتاق بازرگانی و بهره‌گیری از تجربه و راهنمایی مسئولان حوزه روابط اقتصادی ایران و عراق، موضوعات مطرح‌شده را به‌صورت جدی پیگیری کنند.

عبداللهی همچنین بر ضرورت هماهنگی میان بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی برای عملیاتی‌شدن پیشنهادها تاکید کرد و افزود: با تشکیل کارگروهی تخصصی در البرز و تمرکز بر ظرفیت‌های بازار عراق و پیگیری مستمر مصوبات و خروجی این کارگروه، می‌توان گام‌های مؤثری برای توسعه روابط اقتصادی و ایجاد فرصت‌های تازه برای فعالان اقتصادی استان برداشت.

دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق: توسعه تجارت با عراق نیازمند عبور از صادرات سنتی و حرکت به سمت سرمایه‌گذاری مشارک است

عراق؛ ظرفیتی برای تنوع‌بخشی به مبادی وارداتی

دبیر ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و عراق در بخش دیگری از سخنان خود، تنوع‌بخشی به مبادی وارداتی را از فرصت‌های مهم همکاری با عراق برشمرد و گفت: علاوه بر واردات مستقیم از این کشور، امکان استفاده از ظرفیت عراق برای تأمین کالا از کشورهای ثالث نیز باید بررسی شود.

دانایی‌فر در عین حال، محدودیت‌های بانکی و ارزی در تجارت با عراق را از ملاحظات مهم این مسیر دانست و افزود: استفاده از ظرفیت این کشور برای تأمین کالا از کشورهای سوم، مستلزم بررسی دقیق سازوکارهای مالی، هزینه‌های مبادله و الزامات قانونی است.

ازاین‌رو، فعالان اقتصادی باید پیش از ورود به این حوزه، ابعاد اقتصادی و حقوقی آن را به‌طور کارشناسی ارزیابی کنند.

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق:حل مسائل اقتصادی کشور نیازمند همدلی و همکاری همه بخش‌ها است

در این نشستیت، یحیی آل‌اسحاق رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق نیز با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و ضرورت هماهنگی میان بخش‌های مختلف، بیان کرد: مسائل اقتصادی در حوزه‌های گوناگون، از جمله تجارت با عراق، تنها با همدلی و همکاری عملی همه دست‌اندرکاران قابل حل است.

▣ تبدیل مطالبات بخش خصوصی به تصمیمات اجرایی

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق همچنین بر ضرورت هماهنگی میان بخش خصوصی، مسئولان استانی و نهادهای ملی تأکید کرد و خواستار بهره‌گیری از ظرفیت شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی برای شناسایی اولویت‌ها و پیگیری مسائل اساسی تجارت با عراق شد.

آل‌اسحاق با قدردانی از مسئولان و فعالان اقتصادی حاضر در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش‌خصوصی استان البرز بر اهمیت هم‌افزایی و همکاری میان دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی برای شناسایی راهکارهای عملی و تسهیل روابط تجاری با عراق تأکید کرد.

عضو هیات مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق: کاهش سقف رفع تعهد ارزی و افزایش مهلت بازگشت ارز صادراتی به عراق پیشنهاد شده است

در این نشست همچنین جهانبخش سنجابی شیرازی عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و عراق نیز با اشاره به موانع پیش‌روی صادرکنندگان در تجارت با عراق، بر ضرورت اصلاح برخی رویه‌های ارزی و استفاده از ظرفیت‌های قانونی برای تسهیل مبادلات تجاری تاکید کرد.

وی با بیان اینکه مسائل مرتبط با تعهدات ارزی باید از مسیرهای قانونی و ظرفیت‌های کارشناسی موجود پیگیری شود، به کارگروه ارزی موضوع ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی بند «ح» ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز اشاره کرد و این سازوکار را بستری برای بررسی مشکلات صادرکنندگان و ارائه پیشنهادهای اصلاحی دانست.

سنجابی با اشاره به هزینه‌ها و دشواری‌های فعالیت در بازار عراق عنوان کرد: ضوابط بازگشت ارز حاصل از صادرات باید با واقعیت‌های میدانی تجارت و شرایط فعالیت صادرکنندگان تناسب داشته باشد؛ زیرا مقرراتی که با اقتضائات عملی مبادلات تجاری همخوانی نداشته باشد، می‌تواند فعالیت رسمی بنگاه‌های اقتصادی را با مشکل مواجه کند.

پیشنهادهای ارزی برای تسهیل صادرات به عراق

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و عراق با اشاره به روند بررسی پیشنهادهای مرتبط با تعهدات ارزی صادرات به عراق گفت: سه پیشنهاد در این زمینه، در کلیات به تصویب کمیسیون اقتصادی دولت رسیده و بررسی جزئیات آن‌ها به کمیسیون تخصصی ارجاع شده است.

به گفته وی، کاهش سقف رفع تعهد ارزی برخی گروه‌های کالایی از ۹۰ به ۶۰ درصد و افزایش مهلت بازگشت ارز حاصل از صادرات به عراق از ۴ به ۱۲ ماه، از جمله پیشنهادهای مطرح‌شده برای تسهیل فعالیت صادرکنندگان است. سنجابی همچنین بر ضرورت طراحی سازوکارهای مالی متناسب با شرایط تحریم تأکید کرد و استفاده از ظرفیت‌های تراستی و روش‌های پایاپای تجاری را از راهکارهای قابل بررسی برای تسهیل مبادلات مالی با عراق دانست. وی تصریح کرد : این پیشنهادها همچنان در مرحله بررسی قرار دارند و نهایی‌شدن آن‌ها به بررسی جزئیات و جمع‌بندی دستگاه‌های مسئول بستگی دارد. از این رو، صادرکنندگان می‌توانند مسائل مرتبط با تعهدات ارزی خود را از طریق کارگروه پیش‌بینی‌شده در مقررات مربوط پیگیری کنند.

▣ آشنایی صادرکنندگان با الزامات استاندارد بازار عراق

سنجابی در ادامه با اشاره به مشکلات برخی صادرکنندگان در زمینه ارائه گواهی‌های استاندارد و تأیید کیفیت کالا در بازار عراق، بر ضرورت آشنایی فعالان اقتصادی با مسیرهای معتبر ارزیابی انطباق و ثبت محصولات تأکید کرد.

وی توضیح داد: صادرکنندگان در برخی موارد می‌توانند از گواهی‌های صادرشده توسط نهادهای ارزیابی انطباق و شرکت‌های بازرسی معتبر و مورد پذیرش استفاده کنند و در موارد دیگر، ثبت محصول در مراجع ذی‌صلاح عراقی می‌تواند روند ورود کالا به بازار این کشور را تسهیل کند.

▣ مطالبات تولیدکنندگان ماکارونی برای رفع چالش تأمین مواداولیه و قیمت‌گذاری

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و عراق همچنین با اشاره به مشکلات تولیدکنندگان ماکارونی کشور، کمبود و وقفه در تأمین گندم را از مهم‌ترین چالش‌های این صنعت دانست و گفت در هفت ماه گذشته، تأمین گندم دست‌کم در سه ماه با وقفه مواجه شده است.

وی با تأکید بر نقش ماکارونی در تأمین کالری مورد نیاز خانوارها، راهکارهایی را برای تعیین تکلیف وضعیت کارخانه‌های تولیدی این صنعت مطرح کرد و گفت: آزادسازی قیمت‌ها متناسب با هزینه تمام‌شده و تأمین ارز مورد نیاز برای واردات گندم توسط تولیدکنندگان یا تداوم سیاست حمایت از معیشت مردم از طریق تعیین تکلیف حمایت‌های دولتی، تأمین پایدار مواد اولیه و تضمین استمرار فعالیت خطوط تولید از جمله این موارد است.

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و عراق با اشاره به تمرکز بخش عمده تولیدکنندگان ماکارونی کشور در استان البرز، از جمع‌بندی سه مطالبه مهم آنها بر اساس مطالبات درخواستی امروزشان خبر داد و گفت: این موارد مشتمل بر تشکیل کارگروه ملی تعیین قیمت ماکارونی در استان البرز، پیگیری تعیین تکلیف مطالبات تولیدکنندگان در سطح دولت با در نظر گرفتن دو راهکار پیشنهادی برای آینده این صنعت و ابلاغ تصمیم نهایی به تولیدکنندگان در کوتاه‌ترین زمان ممکن است.

سنجابی همچنین بر ضرورت پیگیری هم‌زمان اصلاح رویه‌های تعهد ارزی، توسعه سازوکارهای مالی متناسب با شرایط تجارت و ارتقای دانش تخصصی صادرکنندگان تأکید کرد و استفاده از ظرفیت‌های قانونی و فنی موجود را در تسهیل حضور بنگاه‌های ایرانی در بازار عراق مؤثر دانست.